

Stephanie Bishop

Aniversarea

Traducere din limba engleză de Anca Dumitrescu

Cartea întâi

Cred că am făcut mai mult de cincizeci de fotografii pentru coperta cărții. Cel puțin cincizeci.

Hai, pentru mine! insista soțul meu. Hai, spune-o!

Mi-am dat ochii peste cap, apoi am făcut așa cum a vrut Patrick.

Fani-fani-fani. Bani-bani-bani, am spus.

A continuat să apese pe declanșatorul aparatului foto. Era o glumă și era adevărat ce spunea: repetarea acelor cuvinte mă făcea să râd. Și astfel a obținut ce-și dorea, un fel de rânjet firav, dacă nu chiar un zâmbet, o fotografie decentă.

Oricum, nu înțeleg de ce au nevoie de poză, m-am plâns, în timp ce încercam să adopt o nouă postură.

Știi bine de ce, mi-a răspuns el. Dacă îți punem o poză frumoasă, oamenii vor cumpăra cartea. Iar dacă cititorul nu poate da chip unui personaj, cel puțin îl are pe-al tău. Știu, a zis. Dar trebuie s-o facem. Hai, spune-o din nou, de dragul meu.

Eram încordată. Uram fotografiile. Și în curând aceasta avea să fie tipărită în mii de exemplare. Pe-atunci, Patrick nu știa sau cel puțin nu foarte sigur. În urmă cu o săptămână, promisem un telefon de la editoarea mea, care mi-a povestit, cuprinsă de un extraordinar, deși șoptit, entuziasm, că

tocmai câștigasem un premiu important cu cartea pentru care pregăteam fotografiile.

Nu, nu glumesc, a insistat Ada. Nu e o glumă.

Trimisese manuscrisul, data de lansare a cărții era abia la primăvară. Predasem nu de mult ultima variantă corectată. Dar acum urma să intre în tipar mai devreme.

Termenul e strâns, a adăugat ea. Trebuie să devansăm totul cu patru luni, ca să ne asigurăm că vom avea cărțile la ceremonia de decernare a premiului, și trebuie să mărim tirajul. Deocamdată, vestea nu e publică, mi-a zis, nu trebuie să spui nimănui, nici măcar lui Patrick, m-a avertizat ea.

Nici măcar lui? De ce? am întrebat.

Pentru că e gură-spartă și pentru că te iubește atât de mult. Știu că în ultima perioadă lucrurile au fost dificile, dar chiar te iubește, și pentru că nu se va abține să spună și altora, și dacă se află că ai răspândit vestea... nu știu cum o să fie privit.

Ada vorbea repede, dar în șoaptă. Biroul ei avea pereți de sticlă și, deși era o sticlă groasă, securizată, dacă ar fi sărit în sus de bucurie, ar fi trezit bănuielile și curiozitatea colegilor.

Ești sigură? am întrebat-o.

Nu mă așteptam. Era o carte diferită de cele pe care le scrisesem înainte: mai personală, mai cuprinzătoare și îmi luase ridicol de mult timp s-o scriu.

Îmi tremurau mâinile. Simțeam cum broboane de sudoare mi se adună la subraț și-mi umezesc tricoul.

Ești sigură? am repetat.

Eram amețită, mă clătinam, îmi era puțin greață.

Da, mi-a răspuns. Am scrisoarea în față. Ceremonia de decernare a premiului va avea loc la New York, pe 2

decembrie. Urmează să ne trimită mai multe detalii peste câteva zile.

Vorbise parcă ținându-și respirația, iar acum a adăugat: Stai, îmi face cineva semn, avem ședință. Doamne, am uitat de ședință! Trebuie să fug, îmi pare rău, te sun mai târziu.

M-am ținut de cuvânt și nu i-am spus lui Patrick, nici înainte de fotografii, nici după. Dar i-am spus surorii mele, May. Până la urmă, era o carte în care era și ea personaj, fapt cu care îi plăcea să se laude chiar și înainte să plece cartea la tipar. Însă eram convinsă că știa să păstreze un secret, dacă o rugam. Bineînțeles, i-am povestit și lui Valerie, agenta mea literară. De obicei, îmi explicase Ada, ceremonia se ținea la Londra. Dar în acel an, într-o tentativă de a-i măguli pe americani, avea să se țină la New York. Acest lucru îi supărase pe mulți dintre membrii comisiei, dar cumva puterea opiniei americane a cântărit mai greu. Era, cu siguranță, cel mai important eveniment literar internațional. Totul mi se părea extraordinar, cât se poate de neașteptat. Aproape că mi-era teamă de ceea ce urma să se întâmple, devenisem superstițioasă, poate chiar paranoică, până în punctul în care evitam să spun numele premiului cu voce tare sau în gând, ca să nu cobesc. În conversațiile cu Ada, ca și în propriile gânduri, îi spuneam simplu Premiul. Actul de a fi fotografiată era cu atât mai dificil.

Hai, m-a îndemnat Patrick. Încă una, pentru noroc. Zâmbește pentru mine!

Editura se oferise să angajeze un fotograf profesionist, dar nimic nu mi se părea mai cumplit. Dacă mă ruga cineva să zâmbesc, partea stângă a gurii îmi înțepenea, iar mușchiul de sub ochiul drept începea să-mi zvâcnească.

Încercasem o dată, la rugămintea Adei, pentru o carte anterioară, când eram prea naivă ca să știu că pot refuza, și stătusem trei ore într-o încăpere prea rece de la aerul condiționat, repetând această mantră: Fani-fani-fani. Bani-bani-bani.

Îți menține buzele deschise exact atât cât trebuie, mi-a spus fotograful. Adică, dacă nu vrei să zâmbești. Pentru că trebuie să pari abordabilă, a continuat el. Ca și cum ai fi pe punctul de-a rosti ceva, o gură ușor întredeschisă, asta ne dorim. Ca și cum ai vorbi cu cel care îți privește fotografia, confesându-i-te. Deschisă, dar nu exagerat de prietenoasă, așa, da, perfect, acum rămâi așa.

Apoi am schimbat poziția și am repetat mantra: fani-fani-fani, bani-bani-bani, printre clicurile aparatului foto. Ulterior, eu și Patrick aveam să râdem.

Dar n-o spui niciodată pentru mine, a zis el. O spui, te rog? Hai. Spune-o! Măcar o dată, te rog!

Pe urmă a făcut câțiva pași de rumba în sufragerie, repetând fani-fani-fani. Bani-bani-bani.

Așa că era o veche favoare pe care i-o datoram, să rostesc aceste cuvinte în timp ce el apăsa pe declanșator. După aceea, ne-am uitat împreună la poze.

Mă rog, nu-mi place niciuna. Alege tu, i-am spus în cele din urmă. Nici nu vreau să știu. Și nici să nu-mi spui pe care o alegi.

Asta se întâmpla cu un pic mai mult de o lună înainte de data la care trebuia să plecăm în croazieră, cadoul pe care-l luasem pentru aniversarea căsătoriei noastre, și aveam altele pe cap: vizele, asigurările de călătorie; fotografia era încă o sarcină pe care o aveam de îndeplinit. Ne pregăteam pentru a paisprezecea noastră aniversare, deși, într-un fel sau altul, eram împreună de ceva mai mulți ani,

În acel an îmi dorisem să sărbătorim măcar o dată cum se cuvine. Croaziera era elaborată: dura optsprezece zile și începea din Alaska. Trebuia să luăm avionul din Londra, apoi să ne imbarcăm pe vas în portul Homer, ca să străbatem Marea Bering și, urmând coasta Rusiei, să ne îndreptăm către Hokkaido, în nordul Japoniei. De acolo, mergeam spre sud, către Osaka, de unde plecam cu trenul la Kyoto. Plănuisem totul cu mare atenție, astfel încât să ajungem în Japonia la sfârșitul toamnei. Aveam să ne sărbătorim în auriul și roșul pădurii, iar el avea să mă sărute, în timp ce frunze roșii în formă de stea se desprindeau de pe ramuri și îmi poposeau în păr. Trebuia doar să ajustez puțin itinerariul ca să zburăm la New York pentru ceremonie. Avea să fie o surpriză pentru el.

Bănuiesc că ar fi fost mai logic să pornim din Japonia și să navigăm către America. A fi însemnat să ne petrecem aniversarea pe mare, ceea ce nu-mi doream. Nu pentru o ocazie atât de specială, al paisprezecelea an fiind anul de fildeș, simbolul răbdării și al stabilității. Un an norocos, cred unii, pentru că numărul este compus din doi de șapte. Mai clar spus, rezervasem croaziera înainte să primesc vestea premiului. Și deși mă gândisem să încerc să reorganizez vacanța, în cele din urmă am decis să n-o fac. Programul era strâns, dar puteam ajunge, aveam două zile întregi de petrecut în Kyoto înainte să trebuiască să fiu la New York.

Nu mai făcuserăm niciodată ceva asemănător, nu fuseserăm niciodată atât de extravagante. De fapt, abia dacă sărbătoream în vreun fel. În fiecare zi, când se apropia data, eram prea ocupați ca să mai facem și altceva decât să ieșim la cină, poate să vedem un film. Totul era foarte relaxat. Vorbeam despre muncă. El era regizor de film cu un post onorific la o universitate prestigioasă și, în timp, pe măsură

ce filmele lui au devenit tot mai cunoscute, presiunile au crescut. Toată lumea mai voia câte ceva de la el. Renunță la ceva, îi spuseseam iar și iar, lasă ceva deoparte. Era extenuat. Și în ultima vreme nu fusese ușor. Ceva trebuia să se schimbe. El era primul care recunoștea că programul, cel puțin la început, era o alegere personală: i se deschideau uși, trebuia doar să pășească înăuntru. Dacă i se cerea un scenariu sau un rezumat detaliat, îl livra. Câte un film ocazional s-a transformat în filme frecvente, scurtmetrajele au devenit lungmetraje, fiecare dintre ele însoțit de tot mai multă publicitate: interviuri, dezbateri, articole în ziare. Era, explica el fără rușine, doar o chestiune de capital. Pe acele coridoare, trebuia să te lupți să-ți faci numele tot mai mare și mai răsunător, tot mai cunoscut: să-ți revendici teritoriul, să-l cumperi, să preiei puterea atunci când e nevoie. Aniversarea noastră era la finalul lui noiembrie; avuseserăm o nuntă frumoasă de toamnă, dar mai târziu în căsnicie asta însemna că data pica în mijlocul degringoladei de dinainte de Crăciun pentru respectarea termenelor de lansare pentru Anul Nou, iar Patrick era mereu prea agitat ca să plece în concediu. Așa că pur și simplu luam masa în oraș, poate beam câte un pahar, două și adormeam pe canapea, uitându-ne la televizor. Dar în acel an, am insistat să facem altceva.

Când am sugerat croaziera, Patrick era aproape de colaps. Își lăsase părul lung. Nu se mai spăla la fel de des ca de obicei. Devenise îndeajuns de important ca aceste lucruri să nu mai conteze atât de mult.

Serios? Chiar vrei? m-a întrebat.

La început, a fost sceptic, susținând că o vacanță cerea prea mult efort: să facem bagaje, să zburăm până în

port și să stăm la cozi, să interacționăm cu străini la masă și la piscină. N-avea chef de așa ceva.

Când ne-am cunoscut, era unul dintre cei mai frumoși și mai eleganți bărbați pe care-i întâlnisem vreodată: cămași impecabile și pantofi italienești lustruiți. Haină de piele pentru iarnă și vreme ploioasă. Acum, simpla idee de cămașă îi încorda umerii și îi provoca un junghi în partea stângă a gâtului. Gulerul trebuia să fie larg, refuza orice i-ar fi putut îngradi în vreun fel libertatea de mișcare. La întâlnirile importante se ducea în tricou, blugi și teniși. Am glumit citându-ne unul altuia pasajul din jurnalul Virginiei Woolf, care spune că tânjește după o pereche de pantofi cu talpa de cauciuc ca să poată merge confortabil fără să se ude la picioare, și în felul acesta am ridicat standardele vestimentare ale soțului meu la rangul unui act de emulație artistică. De fapt, pentru ceilalți nu conta, ar fi putut veni îmbrăcat oricum și tot ar fi fost admirat și luat în serios. Uneori tricourile aveau și câte o gaură. Tricoul lui negru preferat era descusut la gât. Dar noi doi știam adevărata dimensiune a extenuării sale.

Hai să ne luăm pantofii ăia cu talpă de cauciuc pentru călătorie, așa cum i-ar fi plăcut Virginiei Woolf, l-am tachinat.

Cu toate acestea nu era vorba doar despre muncă. În ultima vreme, amândoi fuseserăm încordați și aveam probleme cu fiul lui, Joshua, care petrecea tot mai mult timp la noi acasă. Ceea ce ne afecta. În acea perioadă locuiam într-o clădire aflată lângă un cabinet veterinar, într-o alveolă rezidențială aglomerată a orașului. Mai sus de noi erau șiruri de vile, deținute de celebri și de bancheri, fiecare având cel puțin câte un câine de rasă pură. Erau ireproșabil de dichisiți și câinii, și vecinii, și ireproșabil educați: șic și

manierați. Mai jos, casele erau din ce în ce mai modeste, dar librăriile și cafenelele continuau să prolifereze, iar toți cei care le frecventau aveau la rândul lor câini, deși erau niște potâi, cum se spune, mai jigăriți și mai puțin bine-crescuți: câini boemi. Prin urmare cabinetul veterinar nu ducea lipsă de clienți.

În ultimele luni, Joshua începuse să facă niște crize urâte. Avea șaptesprezece ani și se maturiza greu. Avea accese de adolescent furios: ostil, sensibil, în răspăr cu lumea în cel mai prost mod cu putință. Ura cu ușurință, nu avea încredere în nimeni și îl învinuia pe tatăl său: Distrugi totul! îi striga. Până atunci, fusese mereu liniștit: ponderat și ascultător. Mereu un copil cuminte. Dar în ultima vreme acea persona dispăruse și devenise greu de recunoscut. Se enerva din orice — mâncarea, dacă nu-i plăcea; muzica pe care o asculta tatăl lui; dacă i se spunea să-și ia geaca pe el în mijlocul iernii — și începea să țipe. Cât de mult ne ura! Cât de aiurea era totul, cum totul era o glumă! E numai vina ta, spunea. Încercările lui Patrick de a-l liniști nu făceau decât să înrăutățească situația, până când Joshua ajungea să țipe. Nu erau țipete banale. Nu erau strigăte de refuz sau de revoltă. Erau țipete susținute, aspre, stridente, animalice, care păreau să nu se mai termine; din ce în ce mai răsunătoare, aproape fără nicio pauză între ele. Era îngrozitor să le auzi, atât de încărcate de durere adolescentină, ca o reacție la o rană redeschisă la nesfârșit. La începutul acestor crize, Patrick vorbea calm, rugându-l pe Joshua să se liniștească. E-n regulă, îl asigura. Explică-mi care e problema și o s-o rezolv. Dar problema nu era mâncarea sau hanoracul, sau creionul bont, sau orice alt obiect asupra căruia Joshua își revărsa frustrarea, problema era existența suferinței sale, ceva ce încerca să articuleze, dar nu putea

exprima decât prin atacul asupra unui obiect inanimat. Cu cât Patrick încerca mai mult să-l calmeze, cu atât crizele lui Joshua deveneau mai violente, până când volumul și stridența țipetelor ajungeau de nesuportat, iar Patrick începea, la rândul său, să țipe. Ceea ce înrăutățea lucrurile, ajungând să urla amândoi unul la celălalt irațional, incontrollabil. Reacția lui Joshua la furia lui Patrick nu era calmul sau intimidarea. Iar furia lui Patrick continua să crească până când, ca să exorcizeze demonul, ieșea din încăpere, dând cu pumnul în tocul ușii sau lovind cu piciorul în plintă și lăsându-l pe Joshua să țipe până la extenuare, ca pe un copil mic.

Efectul secundar al acestor crize era resimțit de câinii de alături, numeroșii câini aduși la veterinar. La primele acorduri ale crizei lui Joshua, câinii nu reacționau: vocea lui exprima o furie omenească obișnuită. Dar pe măsură ce situația escalada, volumul amplificându-se tot mai mult până la crescendourile susținute, uneori nesfârșite, câinii deveneau agitați. Scânceau, schelălăiau și urlau. Cu zgomotele animalelor și cele ale soțului și ale fiului meu vitreg, situația era de nesuportat. Stăteam la masa din bucătărie, acoperindu-mi cu mâinile urechile și plângând.

Într-o seară de vară, când am ajuns acasă târziu, am asistat la una dintre cele mai vehemente crize: i-am auzit țipând de la jumătatea străzii, sunetul vocii lor fiind purtat de vânt. Era la doar câteva zile după ce predasem manuscrisul final al cărții și eram amorțită, obosită, absentă. Când am ajuns la ușă, mi-am dat seama că-mi uitasem telefonul și cheile acasă la prietena cu care îmi petrecusem după-amiaza. Am bătut, dar n-a răspuns nimeni. Am sunat la sonerie, dar i se terminase bateria. Am bătut din nou și din nou, tot mai tare. Niciun răspuns. Erau atât de consumați

de propria furie, încât nu mă puteau auzi. Începuse să plouă. Am bubuit în ușă, dar nimic. Până la urmă, mi-am acceptat înfrângerea, am traversat strada la cabina telefonică și am sunat pe telefonul fix. Patrick a răspuns și mi-a deschis. Dar cearta a continuat între ei doi, apoi între mine și Patrick, pentru că-i spusese că ar trebui să se calmeze, până când, în cele din urmă, o vecină, bătrâna care stătea perete-n perete cu noi, a bătut la ușă. În timp ce Patrick vorbea cu ea, Joshua m-a strigat și m-am dus la el.

Uite, mi-a spus, arătându-mi un semn roșu de pe gambă. Tata m-a lovit cu o revistă făcută sul, a țipat el. Mi-a dat peste picioarele goale.

Așa ai făcut? l-am întrebat când s-a întors, uluită de această posibilitate.

S-a uitat la mine cu o privire rățăcită, întunecată de extenuare.

Chiar nu-mi amintesc, a zis.

Joshua s-a întors acasă la mama lui, iar la câțva timp după aceea, în aceeași zi sau poate în ziua următoare, i-am spus lui Patrick:

Uite care-i treaba, poate că nu vrei o vacanță, dar eu trebuie să mă îndepărtez de toate astea. De dragul meu, poți să accepți de dragul meu?

Și-a frecat fruntea și arcadele.

Da, pot, a zis.

În oboseala lui cronică, Patrick căpătase aversiune față de aventură. Ce mi-ar fi plăcut mai mult decât orice ar fi fost să spună: Îmi pare rău pentru toate astea, îmi pare rău pentru tot. Știu că nu asta îți dorești. Dă-mi voie să te duc undeva. În schimb, a trebuit să răspund eu: Bine atunci, o să mă ocup de toate.

Să pleci de la țărnișă, să vezi în fața ta vastitatea oceanului are ceva inimaginabil. Te face să simți că încă ai toată viața înaintea ta: priveliștea azurie te vrăjește. Vasul nostru se numea *Aventura Mărilor*. Stăteam pe punte, la soare, sorbind din băuturi și gândindu-ne cum avea să fie viitorul. Mă ținea cu brațul pe după talie și își odihnea mâna pe șoldul meu. Simțeam căldura pe care o emana, trupul lui atât de aproape de al meu. Erau zilele noastre de glorie, când viața reală nu ne putea atinge, deși știam că avea să revină în scurt timp; îi promiseseam că ne întoarcem înainte de Crăciun. În ciuda certurilor, Joshua întrebase dacă poate petrece cu noi câteva zile, spre supărarea mamei sale. Se agită prea mult cu mâncarea și cadourile și insistă să poarte toată lumea coroanele alea prostești de carton, mereu prea mari, care îmi alunecă pe nas, spusese el. Când era mic, îi plăceau toate astea, dar acum i se păreau ridicole. Eu și Patrick, în schimb, nu făceam astfel de eforturi, preferam o plimbare în parc și un film acasă. Mereu îmi plăcuseră aceste zile liniștite, în care puteam fi singuri, dar Patrick s-a simțit măgulit că Joshua își dorea să petreacă timp cu noi. Îi plăcea ideea că fiul său venea acasă de Crăciun. Era ceva cinematic,

arhetipal, deși Joshua locuia în același cartier, iar noi nu sărbătoream Crăciunul. Dar exact asta îi plăcea lui Joshua, iar Patrick voia să îndrepte lucrurile.

Deocamdată însă lumea vastă și albastră era toată a noastră. Am navigat zile în șir, nu știu exact câte, sub soare. Zilele se topeau una într-alta, iar timpul își pierduse rigoarea. Din când în când, vasul se oprea, dar noi nu coboram împreună cu amatorii de obiective turistice. Leneveam, beam, citeam, dormeam. Am străbătut Golful Alaska și mile întregi de ocean. Zile în șir, doar apă întunecată în jurul nostru, iar după un timp însăși ideea de pământ ferm sub tălpi părea miraculoasă. Am privit apa și cerul atât de mult, încât posibilitatea uscatului a început să pară un miraj, ceva de neatins.

Vremea era ireal de frumoasă.

Bizar, a spus un membru al echipajului, în timp ce-mi turna în pahar, la piscină. De obicei, avem măcar puțină ploaie și hulă. Dumnezeuastră și soțul dumneavoastră ne purtați noroc, a adăugat zâmbind, în timp ce-i întindea lui Patrick un martini pe o tavă de argint. În acea clipă trebuie să ne fi aflat pe mare cam de două săptămâni și începeam să-mi închipui cum va fi să ajungem în Japonia.

Patrick stătea la soare, jucându-se cu umbreluțele din pahare. Roz și galbene. Albastre și verzi. Se învârteau la nesfârșit, în vreme ce pescărușii planau deasupra noastră. Stăteam lângă el, citind o carte.

Ar trebui să-ți pui ochelarii de soare, a spus Patrick, plimbându-și degetul pe clavicula mea.

Poftim? i-am răspuns, puțin amețită și somnoroasă.

Mai târziu, am mers în cabină și am făcut dragoste. Sexul fusese mereu reușit, dar în acea zi a fost cu totul